

1. ชุดโครงการ	วิจัยและพัฒนาเครื่องปลูกข้าวและเทคโนโลยีการผลิตข้าวในเขตทุ่งกุลาร้องไห้		
2. หัวหน้าโครงการ	สุรเวทย์ กฤษณะเศรษฐี ¹		
คณะผู้ดำเนินงาน	พินัย ทองสวัสดิ์วงศ์ ²	สนอง อมฤกษ์ ³	ทรงชัย วัฒนพ่ายพกุล ⁴
	สมลักษณ์ มอญขาม ⁴	สากร สุวรรณเทน ⁵	ปัญญา ร่มเย็น ⁵
	ศานิต อิมพิทักษ์ ⁶	บริบูรณ์ สมฤทธิ ⁷	
3. ระยะเวลาโครงการ	2545-2547		
4. งบประมาณ	973,475 บาท		
5. บทคัดย่อ			

โครงการวิจัยและพัฒนาเครื่องปลูกข้าวและเทคโนโลยีการผลิตข้าวในเขตทุ่งกุลาร้องไห้จัดทำขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเครื่องปลูกข้าวแบบต่าง ๆ พร้อมกับการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิตข้าวโดยใช้เครื่องปลูกข้าว โครงการวิจัยนี้ ดำเนินการโดยความร่วมมือระหว่างกรมวิชาการเกษตรกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระหว่างปี 2546-2548 ผลการวิจัย ได้พัฒนาเครื่องหยอดข้าวแบบ 10 แถวสำหรับใช้กับรถแทรกเตอร์ พร้อมกับได้ออกแบบและพัฒนาเครื่องหว่านข้าวแห้งใช้กับรถแทรกเตอร์ เครื่องหยอดข้าวและเครื่องหว่านข้าวใช้กับรถไถเดินตาม ทำให้ลดต้นทุนการผลิตจากการใช้แรงงาน และเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และเป็นทางเลือกให้แก่เกษตรกร การทดสอบประสิทธิภาพของเครื่องหยอดข้าวและเครื่องหว่านข้าวแบบต่าง ๆ ในแปลงทดลองของศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์และศูนย์บริการวิชาการด้านพืชและปัจจัยการผลิตนครราชสีมา พบว่า เครื่องปลูกข้าวทั้ง 4 แบบ ทำงานได้ดีในนาดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย สภาพดินแห้งมีความชื้นในดินต่ำ เครื่องปลูกข้าวทั้ง 4 แบบ ทำงานได้เร็ว หยอดและหว่านเมล็ดข้าวได้สม่ำเสมอกว่าวิธีการหว่านแบบเกษตรกร การปลูกข้าวตั้งแต่ปลายเดือนเมษายน-พฤษภาคมได้รับผลผลิตสูงกว่าการปลูกในช่วงเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม การสาธิตและเผยแพร่การใช้เครื่องดำเนินการร่วมกับสำนักงานสหกรณ์และสหกรณ์การเกษตรจังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ และร้อยเอ็ด ปรากฏว่า เครื่องปลูกข้าวทำให้เกษตรกรสามารถปลูกข้าวได้เร็วขึ้น และลดค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน จากการยอมรับของเกษตรกรที่ร่วมโครงการ จึงสมควรให้มีการพัฒนาและขยายผลการใช้เครื่องปลูกข้าวแบบต่าง ๆ สนับสนุนให้ภาคเอกชนทำการผลิตเครื่องเพื่อจำหน่ายให้แก่เกษตรกรใช้อย่างกว้างขวางต่อไป

¹ สำนักผู้เชี่ยวชาญ กรมวิชาการเกษตร

² มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

³ ศูนย์ปฏิบัติการเกษตรวิศวกรรมเชียงใหม่

⁴ ศูนย์วิจัยข้าวสุรินทร์

⁵ ศูนย์บริการวิชาการด้านพืช ฯ นครราชสีมา

⁶ สำนักวิจัยพัฒนาปัจจัยการผลิต

⁷ สำนักที่ปรึกษา กรมวิชาการเกษตร